

**ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI VE İKV
İŐBİRLİĐİNDE
TÜRKİYE-AB İLİŐKİLERİNDE SON GÜNDEM**

**DÜNYA TİCARET SAHNESİ HIZLA DEĐİŐİRKEN
GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN GÜNCELLENMESİ, TTIP VE YENİ NESİL
STA'LAR EKSENİNDE TÜRKİYE-AB EKONOMİK İLİŐKİLERİNİN
YENİ YÜZÜ**

M. HALUK NURAY, İKV BRÜKSEL TEMSİLCİSİ

**Eskişehir Sanayi Odası
24 Aralık 2015**

Gümrük Birliđi'nin Güncellenmesi zorunlu mu? (1)

Türkiye ile AB arasında ekonomik ve ticari ilişkileri düzenleyen anlaşmalar yetersiz

- Türkiye ile AB arasında, ticaret, yatırımlar, teknoloji ve bilgi transferi ve finans akımları bakımından büyük bir iç içelik, çok derin bir ilişki mevcuttur.
- Ama aramızda bu entegrasyon düzeyine yakışır derinlik ve kapsayıcılıkta bir ticaret ve yatırım anlaşması bulunmamaktadır.
- Elimizde sadece Gümrük Birliđi vardır.

BU DURUM ARAMIZDAKİ İLİŞKİYE VE BİZİM GELECEĐE YÖNELİK İDDİALARIMIZA YAKIŞMAMAKTADIR; MUTLAKA DEĞİŞMELİDİR.

Gümrük Birliđi'nin Güncellenmesi zorunlu mu? (2)

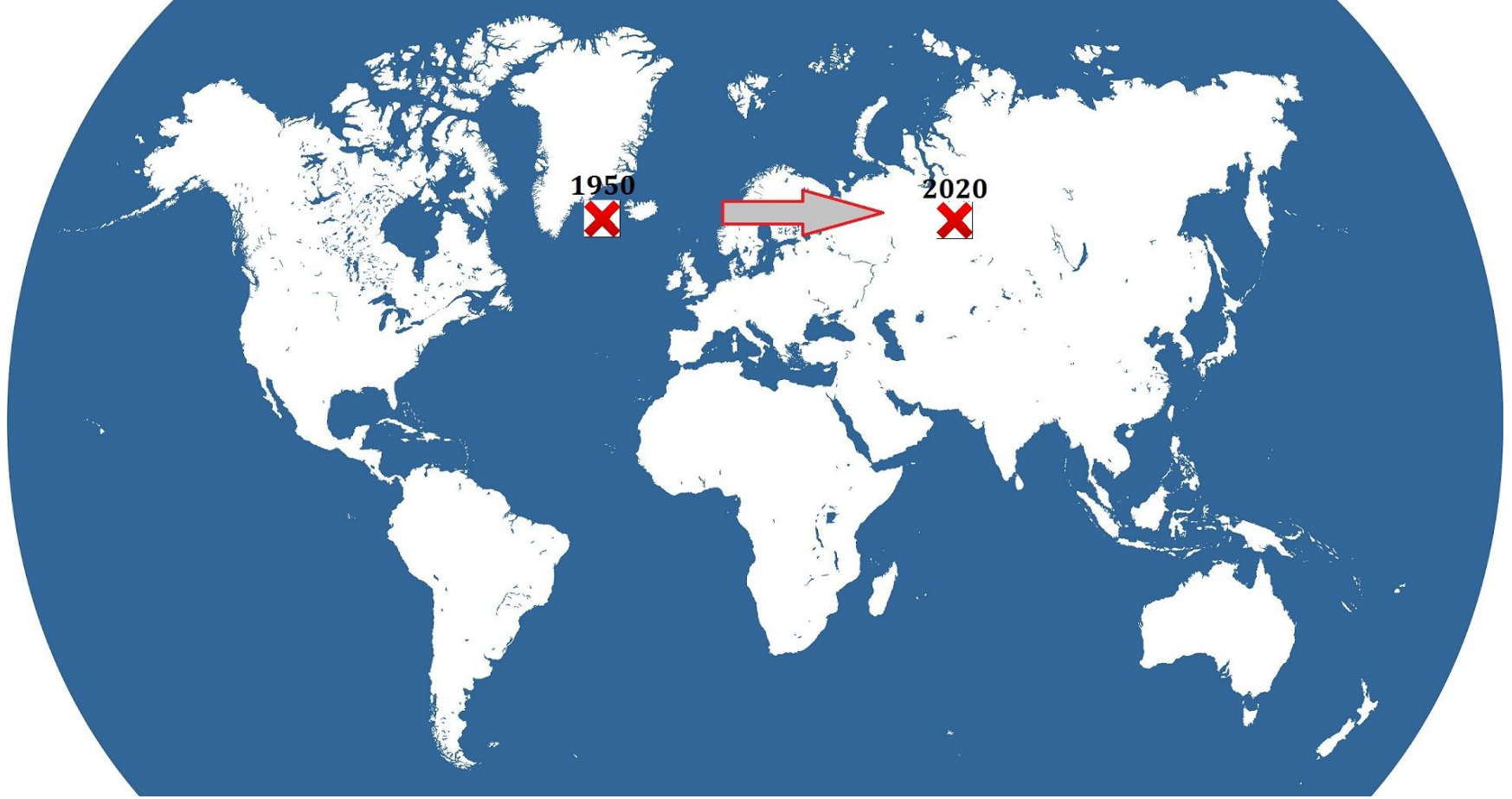
Dünya ticaret sahnesi deđiřiyor.

- **Çin (ve daha genel anlamda Asya) yükseliyor.**
- **Asya ülkelerinin aralarındaki ticaret ve işbirliği hızla artıyor.**

Çok yakında Asya hem dünyanın en hızlı büyüyen tüketim pazarı olacak hem de bu malların büyük bölümü bölgede üretilecek.

- **Eski tip ticaret ve yatırım anlaşmaları ihtiyaca kafi gelmiyor, herkes yeni nesil bölgesel ticaret anlaşmaları yapmaya çalışıyor.**

HARİTA – DÜNYA ÜRETİM AĞIRLIK MERKEZİ

DÜNYA ÜLKELERİ BU DEĞİŞİME NASIL CEVAP VERDİLER? DÜNYADAKİ TİCARET ANLAŞMALARI SİSTEMİ

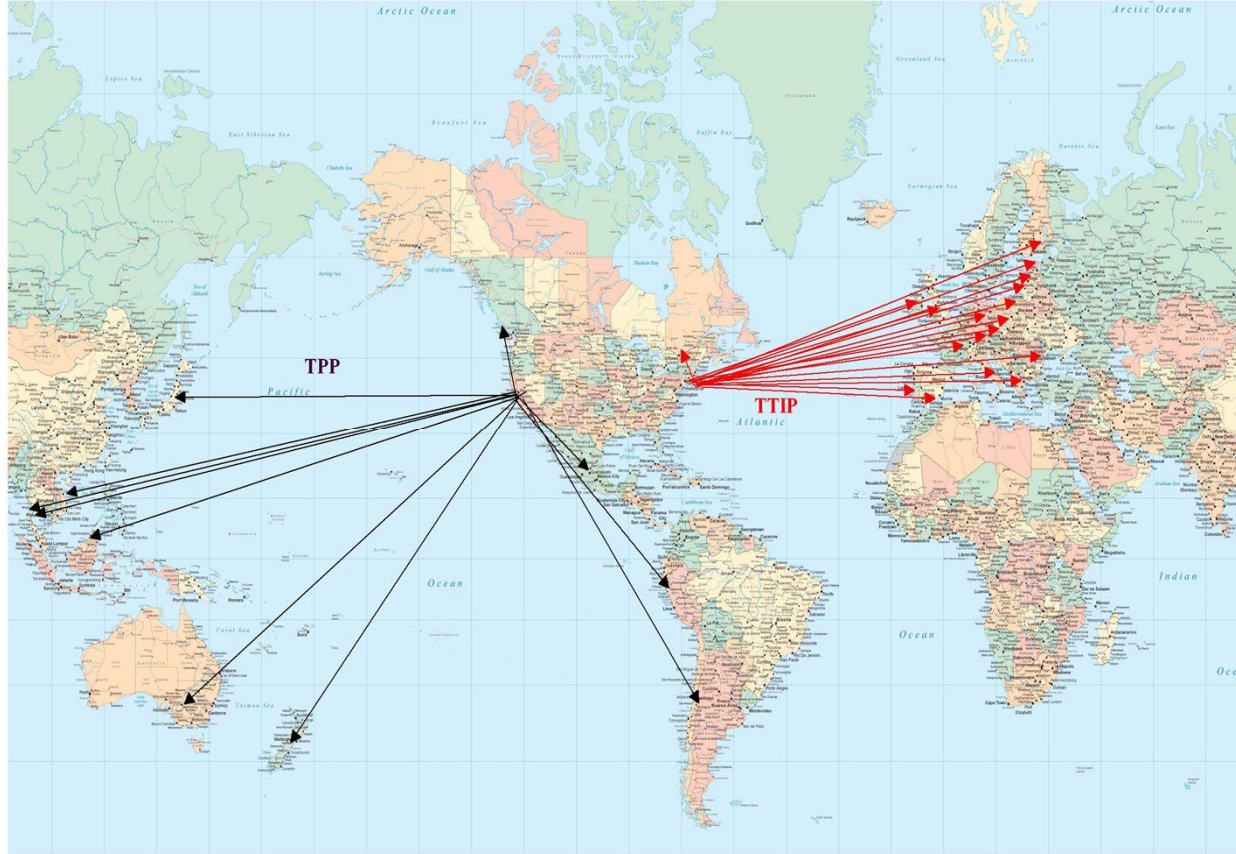
Atlantik Okyanusunun iki yakası	Rasifik Okyanusunun iki yakası	AB – Asya Anlaşmaları	Asya – Asya Anlaşmaları
TTIP ABD – Avrupa	TPP ABD - Asya	AB – Hindistan, AB-Çin, AB – G. Kore, AB-Japonya	RCEP, APEC, CJA, P4, ASEAN, CER, SEM
<i>“The most important trade agreement of all time.”</i> David Cameron	<i>“The last of the big, old-style agreements”.</i> Pascal Lamy	Country to country bilateral agreements based on a European model text.	Regional, bilateral, some are even “beyond the border market integration”

DÜNYA ÜLKELERİ BU DEĞİŞİME NASIL CEVAP VERDİLER?

- Trans Pasifik Ortaklığı (TPP)
- Trans Atlantik Ortaklığı (TTIP)

OKYANUS KIYILARI TEKRAR YÜKSELİŞTE

DÜNYA TİCARET ANLAŞMALARI HARİTASI

DiĐER ÖNEMLİ KONULAR

Bizim STA'larımız yok mu?

Sadece ticaret sahnesi mi deĐiŐiyor? Üretim cepesinde neler oluyor?

ÜRETEMEZSEN NEYİ SATACAKSIN Kİ?

- **Fabrika üretim modeli – Üretim Zinciri – Değer Zinciri**
- **Korumacılık**
- **Dünya Ticareti daralıyor**
- **Ticaretin üst yapısı (kurallar) kadar altyapısı (fiziki imkanlar) da global ölçekte gündeme geliyor. (Software – Hardware)**
- **İhracatın menzili**

ÜRETİM USULLERİ DEĞİŞTİ – YENİ KURALLAR GEREKTİ

Değer zinciri nedir?

Şöyle bir şey değer zinciri: ABD’de Kaliforniya’da iki genç insan bir fikir buluyorlar; bu fikir örneğin Hint-Japon-ABD sermaye şirketinin başlangıç desteği ile Finlandiya’daki bir teknopark’ta ticari ürün haline getiriliyor. Ara mallar Tayvan’dan alınıyor; üretim Çin’de yapılıyor. Pazarlama ve reklam işleri bir Fransız firması tarafından yapılıyor; hukuki konular İngiliz kökenli, Singapur’da kayıtlı bir firma tarafından takip ediliyor. Satış sonrası hizmetleri bir Alman firmasının Eskişehir ve Bumbai’deki *call center*’lerinden veriliyor. Nihai ürünü hepimiz tüketiyoruz. G. Kore daha iyisini üretmeye çalışıyor. Çin de daha kötü bir taklidini.

STA’ları devletler imzalıyor. Oysa değer zincirleri kurma kararını alanlar “firmalar”, zincirin halkalarında da ülkeler değil firmalar yer almakta. Değer zincirini oluşturan firma, hangi aşamayı, hangi ülkenin hangi firması ile gerçekleştireceğine de karar veriyor. Kararı verirken de daha ilk aşamada, sadece firmanın değil, o firmanın içinde faaliyet gösterdiği ülkenin genel görünümüne bakarak, bir genellemeyle firmayı eleyebiliyor. Yani firmamız ağzınla kuş tutuyor olsa, kuşu yanlış yerde tutuyorsun denilerek zincirin dışında bırakabiliyor.

Yenilenmiş GB gibi, TTIP gibi anlaşmalar bu noktada firmalar için adeta bir pasaport, bir garanti belgesi rolü oynuyor. “Yanlış yer” algısını ortadan kaldırıyor

TÜRKİYE'NİN DURUMU (1)

Son 30 yılda dış ticaret alanında büyük başarılar kaydettik ama bazı konularda zaaflarımız devam ediyor

- İhraç ürünlerimizin sofistikasyon düzeyi düşük,
- İhracat menzilimiz kısa,
- Ticaret altyapımız hedeflerimize uygun şekilde gelişmiyor,
- Firmalarımızın global değer zincirlerinin parçası olmasında zorluklar yaşanıyor,
- Korumacılık eğilimimiz yüksek,
- Vizyon ve hayallerimizde noksanlar var.

Bu eksikleri nasıl gidereceğiz?

2023 yılı hedeflerine ulaşmak ya da yedi yıldır takılıp kaldığımız orta gelir tuzağından kurtulmak için almamız gereken tedbirlerle, dünya ticaret haritası haritadaki yerimizi iyileştirmek için yapmamız gerekenlerin neredeyse birebir örtüştüğünü görüyoruz. Orta gelir tuzağını aşmamızı zorlaştıran neyse haritadaki yerimizi belirleyen de odur.

Önemli olan iş ortamını düzenleyen mevzuatımızın ve düzenleyici yapılarımızın ihtiyaçlara uygun hale getirilmesidir. Yani REFORM

TÜRKİYE'NİN DURUMU (2)

- **Gümrük Birliđi'nin Güncellenmesi**
- **TTIP ve benzeri bölgesel ortaklıklara katılım**

BUNLAR ÇÖZÜM MÜ?

- **DAHA ÖNCE YAPTIK TEKRAR YAPARIZ.**
- **UYUM GÜCÜMÜZ ÇOK YÜKSEK**

Tablo – Katma değer cinsinden sanayi üretimi payları (%)

Sıra	1980	1990	2000	2010
1	ABD	ABD	ABD	ABD
2	Almanya	Japonya	Japonya	Çin
3	Japonya	Almanya	Almanya	Japonya
4	İngiltere	İtalya	Çin	Almanya
5	Fransa	İngiltere	İngiltere	İtalya
6	İtalya	Fransa	İtalya	Brezilya
7	Çin	Çin	Fransa	G. Kore
8	Brezilya	Brezilya	G. Kore	Fransa
9	İspanya	İspanya	Kanada	İngiltere
10	Kanada	Kanada	Meksika	Hindistan
11	Meksika	G. Kore (**)	İspanya	Rusya
12	Avustralya	Meksika	Brezilya	Meksika
13	Hollanda	Türkiye	Tayvan	Endonezya
14	Arjantin	Hindistan	Hindistan	İspanya
15	Hindistan	Tayvan	Türkiye	Kanada

NEDEN BİR AN ÖNCE GÜMRÜK BİRLİĞİNİ YENİLEYİP GELİŞTİRMEK YA DA MÜMKÜN OLURSA TTIP İÇİNDE YER ALMAK ARZU VE ÇABASINDAYIZ?

TTIP'e dahil olmayı, hem de bir an önce, işte bu manzara nedeniyle arzu ediyoruz. TTIP'e, ABD'ye %8,5 daha ucuza tekstil ürünü satma fırsatı olarak değil, geleceği belirleyen bu yapıların içinde şimdiden yer alıp hazırlıklı olmak için arzu ediyoruz.

ÖZLÜ SÖZ: “BAŞLANGICI KAÇIRIRSAN SONU ASLA YAKALAYAMAZSIN.”

(Osho)

Görüldüğü üzere, firmalarımız ne kadar “iyi” olursa olsun, ülkeler açısından asıl önemli olan iş ortamını düzenleyen mevzuatımızın ve yapılarımızın ihtiyaçlara uygun hale getirilmesidir. Mevzuatın adaptasyonu, yaşayan bir organizma, hiç bitmeyen bir faaliyet olarak kabul edilmelidir.

Her on yılda bir kendini yenileyemeyen devlet de firma da zemin kaybetmeye, geri gitmeye, en iyi ihtimalle yerinde saymaya mahkum olacaktır.

GB'nin yenilenmesi, TTIP'e girmek..işte bu değişimi tetikleyecekleri için çok önemlidir.

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI

M. Haluk NURAY

İKİV Brüksel Daimi Temsilcisi

Avenue Franklin Roosevelt 148/A 1000 Bruxelles-

Belgique

Tel: 0032 2 646 40 40

Faks: 0032 2 646 95 38

GSM: 0032 495 380 817

www.ikv.org.tr